

Sygn. akt **XXVII Ca 208/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyliński
Protokolant:	stażysta protokolant sądowy Kamila Jankowska

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. i P. P.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 8 września 2016 r., sygn. akt II C 659/16

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 1. w ten sposób, że oddala powództwo,

b) w punkcie 2. w ten sposób, że zasądza od M. K. i P. P. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty po 608,50 (sześćset osiem 50/100) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;

II. zasądza od M. K. i P. P. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty po 630 (sześćset trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Grzegorz Tyliński

Sygn. akt XXVII Ca 208/17

UZASADNIENIE

M. K. i P. P. pozwem z 26 października 2015 r. wnieśli o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej w W. kwot po 250 euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 września 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, wskazując, że dochodzona pozwem kwota stanowi odszkodowanie z tytułu opóźnienia o 4 godziny lotu zaplanowanego na dzień 15 sierpnia 2014 roku z lotniska B. B. na lotnisko (...) L..

Nakazem zapłaty z dnia 17 grudnia 2015 roku wydanym w postępowaniu upominawczym referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany (...) S.A. w W. zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu wg norm przepisanych. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda wskazując, że do dnia wydania wyroku przez Trybunał Sprawiedliwości w sprawie C-139/11 termin przedawnienia roszczeń z tytułu dochodzenia odszkodowania na podstawie przedmiotowego rozporządzenia, zgodnie z Konwencją montrealską, wynosił 2 lata. Pozwany podkreślił, że w ww. wyroku z 22 listopada 2012 roku stwierdzono, że termin na wytoczenie powództwa o odszkodowanie na podstawie wskazanego rozporządzenia jest ustala się zgodnie z przepisami każdego państwa członkowskiego w dziedzinie przedawniania roszczeń i dlatego w ocenie pozwanego roszczenie uległo przedawnieniu z upływem roku od wykonania przewozu, zgodnie z art. 778 k.c. Pozwany wskazał również, że opóźnienie lotu nastąpiło z uwagi na wystąpienie usterki w samolocie, co stanowiło nadzwyczajną okoliczność, której nie można było przewidzieć mimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, co wyłącza odpowiedzialność odszkodowawczą przewoźnika na podstawie Rozporządzenia nr 261/2004.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie wyrokiem z dnia 8 września 2016 r. wydanym w sprawie sygn. akt II C 659/16 zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz każdego z powodów M. K. i P. P. kwoty po 250,00 euro wraz z odsetkami w wysokości

ustawowej od kwoty 250,00 euro od dnia 01 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty dla każdej z tych osób oraz zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz każdego z powodów M. K. i P. P. kwoty po 30,00 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej oraz solidarnie kwotę 617,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając ten wyrok w całości, zarzucając mu:

- 1) naruszenie przepisów prawa materialnego; tj. art. 118 k.c. poprzez jego zastosowanie i uznanie, że roszczenie o zryczałtowane odszkodowanie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (dalej Rozporządzenie (WE) nr 261/2001) przedawniają się z upływem lat 10, tj. na ogólnych zasadach;
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 778 k.c. w związku z art. 775 k.c. poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia, zgłoszonego przez Pozwaną, wskutek przyjęcia, że na podstawie odesłania z art. 775 k.c. w związku z faktem uregulowania umowy przewozu lotniczego w przepisach ustawy - Prawo lotnicze, nie stosuje się przepisu art. 778 k.c.;
- 3) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 [dalej: „Rozporządzenie”] poprzez jego niezastosowanie, co w konsekwencji doprowadziło do uznania powództwa i wypłaty odszkodowania na rzecz powodów, pomimo faktu, iż przewoźnik wykazał, że nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7 Rozporządzenia i dowiódł, że opóźnienie przedmiotowego lotu spowodowane było wystąpieniem nadzwyczajnych okoliczności, na które nie miał wpływu i za które nie ponosi odpowiedzialności oraz że podjął wszelkie racjonalne środki by powstałe w ten sposób opóźnienie zminimalizować, przez co jego odpowiedzialność odszkodowawcza jest wyłączona;
- 4) naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez pominięcie przy orzekaniu stanowiska zaprezentowanego przez Pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty, jak również dopuszczonych przez Sąd dowodów z załączonych do sprzeciwu

dokumentów potwierdzających przyczynę opóźnienia przedmiotowego rejsu i błędne uznanie, że pozwana nie podała żadnych okoliczności stanowiących przyczynę opóźnienia rejsu, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania przez sąd istoty sprawy i wydania orzeczenia jedynie w oparciu o nieuwzględnienie podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia. Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, wniósł ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji. **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

Dokonując oceny takich zarzutów zauważyć należy, iż jak prawidłowo ustalił to Sąd Rejonowy do przewozu, którego prawidłowość kwestionowana jest przez powodów doszło w dniu 15 sierpnia 2014 r. Tymczasem z roszczeniem dotyczącym tego lotu powodowie wystąpili dopiero w dniu 30 października 2015 r. Mając na uwadze, iż wystąpienie z powództwem mogło przerwać bieg terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k. c), należy zbadać, czy w tej dacie zgłoszone roszczenie było już przedawnione. Z uwagi na charakter zgłoszonego roszczenia (roszczenie o zapłatę ryczałtowej kwoty po 250 EUR na rzecz każdego z powodów), uznać należy, iż powodowie swoje roszczenie opierają na art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) Nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego

opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91. Zgodnie bowiem z tym uregulowaniem w przypadku odwołania do niniejszego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości: 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1 500 kilometrów; przy czym przy określaniu odległości, podstawą jest ostatni cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu. W takiej sytuacji w pierwszej kolejności dla oceny prawidłowości zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia ocenić należy, czy przepisy powyższego rozporządzenia (WE) zawierają „własne” uregulowania uniemożliwiające lub co najmniej ograniczające możliwość dochodzenia wskazanych tam roszczeń z uwagi na upływ czasu. Analiza tego rozporządzenia (WE) wskazuje, iż takich uregulowań w nim brak. Nie kwestionując tu prymatu aktów prawa międzynarodowego nad aktami prawa krajowego, ocenić należy, czy wobec braku tego rodzaju uregulowań w rozporządzeniu, możliwym jest stosownie w tym zakresie przepisów wewnętrznych państwa członkowskiego. Kwestia ta była już przedmiotem oceny dokonanej przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości. W wyroku z dnia 22 listopada 2012 r. (sprawa C-139/11) Trybunał ten wskazał, iż Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91, należy interpretować w ten sposób, że termin na wytoczenie powództwa o odszkodowanie, o którym mowa w art. 5 i 7 tego rozporządzenia, jest ustalany zgodnie z przepisami każdego państwa członkowskiego w dziedzinie przedawnienia roszczeń. Pogląd ten na potrzeby stanu faktycznego ustalonego w niniejszym postępowaniu należy podzielić. Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, iż dla oceny skuteczności podniesionego przez pozwaną Spółkę zarzutu przedawnienia roszczenia koniecznym jest jego ocena na tle przepisów prawa krajowego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności zauważyć należy, iż umowa przewozu osób uregulowana została w przepisach Kodeksu cywilnego (art. 774 - 778 tego Kodeksu). Zgodnie zaś z art. 778 k. c. roszczenia z umowy przewozu osób przedawniają się z upływem roku od dnia, wykonania przewozu, a gdy przewóz nie został wykonany - od dnia, w którym miał być wykonany. W takiej sytuacji skoro przewóz jak prawidłowo ustalił to Sąd Rejonowy wykonany miał być w dniu 15 sierpnia 2014 r., roszczenia z nim związane

XXVII Ca 208/17

str.5

przedawniają się z dniem 15 sierpnia 2015 r. Skoro do tego dnia nie doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia, podnosząc zarzut takiego przedawnienia pozwany w sposób skuteczny uchylił się od jego zaspokojenia.

Na tym tle zwrócić należy uwagę, iż podobny pogląd wyrażony został

obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. - w dniu 17 marca 2017 r. Sąd Najwyższy rozstrzygając pytanie prawne zadane przez Sąd Okręgowy w Warszawie podjął uchwałę (sygn. akt III CZP 111/16), stwierdzając, że Roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, przedawnia się w terminie rocznym na podstawie art. 778 k. c".

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, iż podniesione przez pozwanego w apelacji zarzuty są trafne, a tym samym w związku ze skutecznie podniesionym zarzutem przedawnienia dochodzonego roszczenia, powództwo winno zostać oddalone. W świetle powyższego, podniesiony przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie przez powodów uznać należało za zasadny. Tym samym, na uwzględnienie zasługiwały również zarzuty apelacyjne sprowadzające się do naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa materialnego dotyczącego przedawnienia się roszczeń z tytułu opóźnionego lotu.

Sąd Okręgowy stwierdza, że natomiast na zmianę zaskarżonego wyroku nie miały wpływu zarzuty pozwanego odnoszące się wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności powodujących opóźnienie lotu, którym podróżowali powodowie. Słusznie Sąd I instancji podkreślił, że pozwany chcąc zwolnić się od odpowiedzialności za opóźnienie lotu nr (...) winien wykazać, że „nadzwyczajne okoliczności”, na które się powołuje rzeczywiście wystąpiły. Sąd II instancji stwierdza, że prawidłowo Sąd Rejonowy ocenił, iż przedstawiony w tym zakresie przez pozwanego materiał dowodowy nie potwierdził wystąpienia okoliczności opisanych w art. 5 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004, a tym samym z tych przyczyn powództwo nie mogło zostać oddalone.

Nie uszło przy tym uwadze Sądu Okręgowego, iż w odpowiedzi na apelację powodowie podnieśli zarzut nadużycia prawa podmiotowego w związku z podniesionym

przez pozwanego zarzutem przedawnienia. Nie kwestionując co do zasady, iż podniesienie zarzutu przedawnienia może prowadzić do nadużycia prawa podmiotowego, nie sposób zorientować się na czym nadużycie to miałoby polegać w sprawie niniejszej. Ogólnie wskazać należy, iż nie wskazano, aby zachodziły jakiegokolwiek przeszkody w terminowym wystąpieniu ze stosownym powództwem, zaś w szczególności by przeszkody te wynikały jakkolwiek z zachowania pozwanego (np. poprzez utrudnianie wytoczenia powództwa). Podobnie jako bez znaczenia dla oceny zgłoszonego roszczenia ocenić należy wskazywaną przez powodów w istocie nową podstawę prawną dochodzonego roszczenia - a to przepisy dotyczące ochrony dóbr osobistych. Pomijając kwestię, iż wskazanie takiej podstawy nastąpiło dopiero w odpowiedzi na apelację, a zatem w sytuacji, w której pozwany byłby całkowicie pozbawiony możliwości obrony, wskazać należy, iż ogólne twierdzenia o uszczerbku w dobrach osobistych powodów (w ich zdrowiu psychicznym) nie zostały w żaden sposób wykazane, czy choćby uprawdopodobnione, pozostając w sferze twierdzeń.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k. p. c. zmienił zaskarżone orzeczenie poprzez oddalenie powództwa w całości, zaś o kosztach postępowania, zarówno w pierwszej, jak i w drugiej instancji orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy określoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Koszty w pierwszej instancji to wynagrodzenie ustanowione w sprawie zawodowego pełnomocnika w wysokości wynikającej z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (600 zł) oraz 17 zł uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (podzielona przez 2 z uwagi na to, że z pozwem wystąpiło dwóch powodów), zaś na koszty postępowania apelacyjnego to opłata od apelacji (2x30 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika

w wysokości wynikającej z § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800). Sąd Okręgowy nie znalazł tu żadnych szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby odstępianie od obciążenia powodów kosztami postępowania. Ogólnie wskazać należy, iż nie jest usprawiedliwiony pogląd o powszechnym przekonaniu o 10 letnim terminie przedawnienia roszczeń takich, jak dochodzone w tym postępowaniu (przeciwnie - dosyć oczywista jest argumentacja o stosowaniu w tym zakresie przepisów szczególnych). Nie sposób także podzielić poglądu, zgodnie z którym powód jako konsument winien być co do zasady

traktowany w tym zakresie w sposób szczególny. Gdyby taka była intencja prawodawcy, z pewnością zawarłby ją w uregulowaniu o charakterze ustawowym.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji.